

Am străbătut centrul Petrilei în zilele sfârșitului de săptămână pentru a vedea cum sărbătoresc minerii închiderea minei lor. Pentru că circulația în oraș era deviată a trebuit să ocolesc, cu mașina, pe la strada Minei, să trec pe strada Alexandru Sahia și să o parchez lângă "Lovendal", brutăria de lângă casa natală a lui Ion D. Sîrbu.

reportaj

Recviem vesel la moartea programată a minei Petrila

În ziua de 24 octombrie 2015, Radio România Actualități transmitea din oră-n oră, la buletinele de știri, faptul că în acea zi la Mina Petrila se va scoate ultima tonă de cărbune. Știrea era însoțită de două amănunte relativ semnificative. Unul se referea la faptul că mina a dat cărbune, neîntrerupt, vreme de peste 165 de ani. (Adică și în timpul primului război mondial și în timpul celui de-al doilea, și-n capitalism, și-n comunism dar iată că, mai aprigă decât toate celelalte la un loc, tranziția i-a venit de hac.) A doua informație ținea de Cartea Recordurilor și ne releva faptul că la Petrila ar fi (fost) cea mai adâncă mină din România.

E oficial. Trecutul minei Petrila va fi gestionat, operativ, de d. Căldărar de la Remat Transilvania SRL

Am fost curios cum a primit comunitatea locală această știre năpraznică și am purces, de îndată, la fața locului. Director la societatea "Inchideri de mine" (din care face parte și mina Petrila) este d. Aurel Anghel, un cetățean ajuns în vârful piramidei datorită unor strânse legături de familie cu primarul Răsmăriță, cel implicat în finanțarea faimoasei Gale Bute din banii primăriei Lupeni. Ideea unor inimoși oameni din firava societate civilă din Vale și al unor arhitecți din București de a salva patrimoniul industrial aflat la suprafață e privită, cu vădită dușmănie, de respectivul director. El vrea să radă tot și să scoată până la ultimul kilogram de fier vechi din armăturile construcțiilor de la suprafață. Dl. Viorel Căldărar din Aninoasa și societatea domniei sale, Remat Transilvania Impex SRL, abia așteaptă să poată intra, din plin, (și) în monumentele industriale din zonă. Contractul a fost încheiat la un preț de 0,97 lei pe kilogram iar de la mina Petrila trebuie să fie ridicate 579 de tone de deșeuri, contractul având o valoare de 721 mii lei.

România salivează, de pe acum, de plăcere, să-i intre în cont mărunțișul. E o răsplătă binemeritată pentru ce-au trudit, pe brânci și-n gropi adânci, generațiile anterioare. Aurel Anghel zice că nu-și poate permite să piardă banii din subvenție și, din acest motiv, va pune la pământ toate construcțiile de la suprafață ale tuturor minelor care se vor închide în Vale. Nu suntem noi "Țara lui Tabula rasa"? Dl. Căldărar, mult mai abil decât noi toți, știe de mult timp acest secret...

Revolta arhitectului petrilean: "Vă doresc să aveți parte la tot pasul de impertinența și nesimțirea crasă de care dați dovadă..."

Arhitecții, prin vocea unuia dintre ei, născut chiar la Petrila, spun despre Anghel că "e un idiot". Cităm, ca să n-avem vorbe: "Domnule Anghel, sunteți un nenorocit de doi bani, incapabil să perceapă conceptul de patrimoniu industrial. Voi putea să v-o spun și în față, dacă îmi oferiți oportunitatea, fără nicio problemă. Pentru a rula sume de bani în anumite direcții sunteți gata să faceți tot ceea ce doriți? Cine sunteți dumneavoastră la scara istoriei, mai mult decât un simplu idiot? Vă uitați numai în grădina proprie, servindu-vă doar

propriile interese, dar nu și ale societății în ansamblu. Atât de ușor vă descotorosiți de identitatea unor locuri pe care se pare că nu le apreciați. Atât de ușor o activitate care ar trebui să vă fie dragă, de care să vă mândriți, mineritul, vă deranjează în necesitatea de a respecta o subvenție nenorocită? Ce este greu de înțeles în noțiunea de patrimoniu industrial? Asta înseamnă că orice clădire, indiferent că are sau nu valoare arhitecturală, dacă este relevantă pentru perioada în care a fost construită atunci merită păstrată pentru că le transmite generațiilor care vor urma (nu doar dumneavoastră, și după moartea dumneavoastră nimănui) că aici a existat o activitate de un anume tip, care aproape pentru toți a fost rațiunea de a fi în Valea Jiului. Vă doresc să aveți parte la tot pasul de impertinența și nesimțirea crasă de care dați dovada, și să le primiți pe toate exact așa cum le meritați, în toate etapele vieții, pentru că despre un idiot mai nenorocit ca dumneavoastră nu am mai auzit de mult timp. Numai bine! Dar nu al dumneavoastră, ci al nostru, al tuturor, al societății". Scrisoarea este semnată de arhitectul Mihai-Ionuț Danciu de la Centrul de Cercetare pentru Planificare Urbană, Universitatea Politehnică Timișoara- ACV Petroșani și textul a apărut, în Vale, doar într-o gazetă de dimineață.

Recolta altora, parastasul nostru...

Anghel a promis jurnaliștilor că-l va da în judecată pe dl. Arhitect deși, încă, nu-l cunoaște personal. "Idiotul" din textul de mai sus zice că, poate, va avea ocazia să dea ochii cu el și atunci o să vadă lumea ce confruntare de idei se va isca... Marea durere a lui Anghel se trage de la faptul că onor Comisia Centrală de pe lângă Ministerul Culturii a decis că un număr de șapte clădiri ce aparțin minei Petrila sunt monumente istorice și acestea ar putea să scape de o demolare iminentă. Am aflat, pe surse, că asupra ministrului Culturii se fac presiuni majore ca să nu declare respectivele clădiri ca făcând parte din patrimoniul nostru industrial. "Ce ne facem", s-a alarmat directorul Anghel, "dacă toate minele din Valea Jiului sunt unicat o să le declarăm pe toate monumente istorice?" Răspunsul, deși e la mîntea cocoșului, e încă o mare enigmă pentru cel care-și pune asemenea întrebări...

Primarul Ilie Păducel din Petrila mimează și el durerea pe care i-o pricinuieste închiderea minei. Și pentru ca petrileanul să-și înece, în mod adecvat, amarul, întâiul om al urbei încinge o horă pe mormântul proaspăt al minei defuncte și organizează, cu fastul cuvenit, "Ziua recoltei 2015". În Valea Jiului se face cartoful și, cât de cât, porumbul și dovleci. Momârlanii mai culeg și niște prune din care fac o țuică slabă, la concurență cu una, și mai slabă, fabricată în Oltenia. Am străbătut centrul Petrilei în zilele sfârșitului de săptămână pentru a vedea cum sărbătoresc minerii închiderea minei lor. Pentru că circulația în oraș era deviată a trebuit să ocolesc, cu mașina, pe la strada Minei, să trec pe strada Alexandru Sahia și să o parchez lângă "Lovendal", brutăria de lângă casa natală a lui Ion D. Sîrbu. M-am uitat la mașinile care erau parcate alături. Erau din Baia Mare, din Sibiu, din Harghita și din județul Gorj.

"Bucovina" SRL din Suceava și "Boreal" SRL din Baia Mare au adus scena pentru a se putea produce artiștii locali și cei invitați. Oaspeții și-au adus recolta la Petrila ca să-i facă pe mineri să se distreze, pe cinste, la parastasul minei lor.

Petrila râde, cântă și falsează. La Ziua Recoltei

Cu "Fantezia Michi" te poți da pe un tobogan umflat cu aerul nostru tare de munte. Pe "Terasa Lidia" poți mânca "mici gugulani/ proaspeți și buni". Peste drum, sunt de vânzare icoane cu Arsenia Boca, fabricate în China, și flip-uri pentru telefoane, cu 20 de lei bucata. La "Tombola fără pierdere" te distrezi doar cu un singur leu. "Costel din Turcinești" își vinde vinul negru cu 6 lei litrul, cu 2 lei paharul de 250 ml și cu 4 lei pe cel de 500 ml. Vinul negru fiert de Costel e mai scump pentru că în prețul de cost intră și gazul consumat din propria-i butelie. Doritorii dau 2,5 lei pe un paharul de un sfert de litru și 5 lei pe cel de jumătate. Mustul alb are același preț ca vinul negru. Palinca e 30 de lei/ litrul iar țuica se dă la jumătate de preț: doar 15 lei. Vata de zahăr, merele glazurate, pop cornul, chipsurile (sărute sau caramel) ori frăguțele din zahăr sunt vândute de un domn rotofei ce și-a pus un cilindru cu steagul american pe cap. Produsele tradiționale din porc le găsești "La Ioșka și Mișka", doi comercianți din Harcov (adică din Harghita & Covasna). Palinca lor care este, neaparat, "de Maramureș" se dă, ca să vezi drăcia dracului, cu 5 lei mai ieftin decât produsul echivalent a d-lui Costel din Turcinești. Merele și perele "made in Harcov" costă 2 lei kg., iar gutuile - 3. Merdenelele de la "Lowendal" (cu brânză sărată sau dulce) sunt cu un leu bucata și se trec ca pâinea caldă. N-am văzut, deși am dat ochii roată prin tot târgul, nici un momârlan cu vreun produs tradițional sau cu ceva din recolta lor din anul ăsta. Momârlanii din zonă au ajuns domni și la mină și la primărie. Ei nu mai produc nimic și cumpără totul. Din punct de vedere topografic, "Ziua Recoltei" se întinde cam de la strada Minei și până la strada 1 Iunie. În acest interval urban, Petrila trăiește în plin paradox și a ajuns raiul formelor fără fond. Să ne explicăm... Pe strada Minei nu mai există mina, pe strada Cărbunelui oamenii nu se mai încălzesc cu "aurul negru" scos din subteranele orașului, pe strada Castanilor nu mai e nici un castan (nici din cel sălbatic, nici din cel comestibil), pe strada Trandafirilor nu mai întâlnești nici măcar un măceș iar pe strada 1 Iunie nu se mai joacă nici un copil. Strada respectivă, parte a fostei colonii petrileane, mai are fix două case. Una e de-o parte a străzii, alta în cealaltă parte. Acolo locuiesc un scriitor și un artist plastic. Strada nu are mai mult de 50 de metri, se scaldă într-un noroi până dincolo de pantofi și se termină, brusc, într-un dâmb de pământ. Pe o tablă de metal (pe care artistul plastic a primit-o tocmai din America, de la faimoșii Barnes&Nobles) scrie, cu litere albe pe un fond albastru, "Stop. Stupizii nu pot trece dincolo de acest punct". Adică din Petrila în Micul Paris. Deși 1 Iunie e o stradă foarte mică, ea nu e asfaltată și se pare că, potrivit programului său electoral, primarul Păducel nu o va asfalta niciodată. El știe, din surse sigure, că ăia doi nu l-au votat niciodată și nici n-au de

(continuare în p. 31)